

Pritiski na izrabo visokogorskega prostora vedno večji

Novi posegi s polno paro naprej: žičnica se načrtuje tudi na območju miru Kalkkögel/A.

preprečevalo nadaljnjo izgubo vrednosti značilne podobe alpske pokrajine.

Možnosti preprečevanja načrtovanja in odobritve projektov v občutljivem visokogorskem prostoru so se leta 2009 še naprej zmanjševale. Avstrijska planinska zveza (OeAV) je zato javno opozorila na uničevanje virov alpske pokrajine in virov sprostitve in prostega časa, zahteva pa tudi vzpostavitev okvirnih pogojev, ki bodo zagotavljali uravnoteženost urejanja alpskega prostora, saj bo to

Vzpenjača, ki preseka območje zgornjeavstrijskega naravnega rezervata Warscheneck, trasa načrtovane podzemne železnice, ki poteka kar po osrednjem delu narodnega parka Visoke Ture od Sportgasteina do Scharecka, projekt gradnje nihalne žičnice na t. i. območju miru Kalkkögel - povsod po Avstriji se na zavarovanih območjih in drugih, za turizem in pokrajino dragocenih območjih, očitno nadaljuje trend gradnje žičniških naprav in tehnične opreme na smučiščih. Avstrijska planinska zveza OeAV zato v letu 2010 namerava dosledno obravnavati posamezne primere kot tudi izpolnjevanje zahtevanih okvirnih pogojev na tem področju. OeAV je na tiskovni konferenci konec leta 2009 pozvala tirolsko deželno vlado, naj ustvari okvirne pogoje, na podlagi katerih bo mogoče vzpostaviti tako urejanje alpskega prostora, ki bo preprečevalo izrabo oz. urejanje dostopnosti do zavarovanih območij in pokrajin visoke vrednosti. Posebej je treba omeniti že tri desetletja trajajoča prizadevanja nekaterih, da bi uredili dostopnost do območja švicarsko-avstrijske mejne gore Piz Val Gronda (Ischgl/A). Doslej je bilo poseg mogoče preprečiti, razlog za nasprotovanje je bila poleg bogatega rastlinskega sveta na pogorju Piz Val Gronde tudi geološka in geomorfološka pestrost, kot so npr. redke sadraste doline. OeAV bo prve dni februarja objavila strokovni prispevek z naslovom Piz Val Gronda - enkratna naravna oaza v avstrijskih gorah, v katerem bo predstavljeno bogastvo tamkajšnjega območja. Publikacija v nemškem jeziku je brezplačno na voljo na naslednjem spletnem naslovu: <http://www.alpenverein.at/naturschutz/Publicationen/Fachbeitraege/index.php?navid=43> (de). Avstrijske "vroče točke" načrtovanih projektov za urejanje dostopnosti OeAV predstavlja na svoji spletni strani: http://www.alpenverein.at/naturschutz/Alpine_Raumordnung/Skierschliessungsprojekte/index.php?navid=4 (de). Vir: http://www.alpenverein.at/portal/Service/Downloads/Presseaussendungen_2009/Presstexte/Presseaussendung_Piz_Val_Gronda_12-09.doc (de)

Vsebina

[Pritiski na izrabo visokogorskega prostora vedno večji](#)

[Povezano strokovno znanje za alpsko ekološko omrežje](#)

[Zakaj morajo biti pri kuhanju malunsa vrata in okna zaprta ...](#)

[Kakšen je odnos do živil iz evropskih gorskih regij](#)

[Bilanca takse na tovorni promet v odvisnosti od obremenitve v Švici](#)

[Občutek odgovornosti za globalne probleme na lokalni ravni](#)

[Nemška planinska zveza zahteva ekološke ZOI](#)

[Piemont - Ligurija: gradnja avtoceste proti poslabšanju razmer v javnem prometu](#)

[Natečaji za projekte na področju voda kot dragocenega naravnega vira](#)

[O tem in onem](#)

[Prireditve](#)

[Saj ni res, pa je!](#)

Povezano strokovno znanje za alpsko ekološko omrežje

Znanje strokovnjakov iz znanosti in prakse bo uporabljeno pri vzpostavitvi uspešne dolgoročne povezave med habitatmi živali in rastlin.

Z dolgoročnim ciljem, tj. ustanoviti vsealpsko ekološko omrežje, je Iniciativa za ekološki kontinuum v ustanovila t. i. ustvarjalno skupino (think tank), v kateri je zbrala mednarodne strokovnjake iz znanosti in prakse. Skupina ponuja okvir za razvijanje novih projektov povezovanja življenjskih prostorov rastlin in živali, ter za dopolnjevanje in nadaljevanje izvajanja že obstoječih dejavnosti (npr. projekta ECONNECT). Decembra lani se je 26 strokovnjakov odzvalo vabilu partnerjev Iniciative za ekološki kontinuum (ALPARC, CIPRA, ISCAR in WWF) in prispelo v francoski Chamonix, kjer so sodelovali v razpravi o ciljih in dejavnostih ustvarjalne skupine v letu 2010. Delo skupine se bo v prihodnjih mesecih nadaljevalo na treh tematskih delavnicah. Več informacij o konceptu delovanja ustvarjalne skupine (think tank): <http://www.alpine-ecological-network.org/index.php/services-mainmenu-8/downloads-documents#thinktank> (en). Vsi, ki želite sodelovati v skupini, lahko pišete Thomasu Scheurerju iz organizacije ISCAR na: scheurer@scnat.ch.

Zakaj morajo biti pri kuhanju malunsa vrata in okna zaprta ...

Capuns: specialiteta, zaradi katere je blitva v Graubündnu/CH postala priljubljena. presnamete z naslednjega naslova: <http://www.argealp.org/projekte/kochbuch/?L> (de/it)

... si boste od srede januarja lahko prebrali v kuharski knjigi Delovne skupnosti alpskih mest. Na spletni strani skupnosti se namreč članice predstavljajo z domačimi kulinaricnimi specialitetami. Recepte ponazarja slikovno gradivo. Kulinarčno potovanje po alpskem prostoru dopolnjujejo dodatne informacije in predlogi za izbor primerne vina. Tako lahko bralci preberejo, da vsebuje graubündenska krompirjeva jed maluns le malo maščobe in je zato tako lahka, da bi lahko kar "poletela" skozi okno. Doslej je svoje recepte na preizkušnjo postavilo šele prvih šest od sicer desetih sodelujočih regij. Preostale štiri regije, članice Delovne skupnosti, pa jim bodo sledile v kratkem. Vse jedi lahko pripravimo iz domačih proizvodov. Zbirka receptov izhaja iz projekta Delovne skupnosti alpskih mest, ki predstavlja tradicionalne kmečke proizvode iz posameznih alpskih držav. Če želite recepte preizkusiti, si jih lahko

Kakšen je odnos do živil iz evropskih gorskih regij

Tako se glasi vprašanje, s katerim se je ukvarjal projekt EuroMarc, ki je potekal od februarja 2007 do letošnjega januarja, pred kratkim pa so njegovi izvajalci javnosti predstavili njegove rezultate. V šestih evropskih državah (Avstrija, Francija, Norveška, Romunija, Slovenija in Škotska) je deset delovnih skupin opravilo anketo med potrošniki, trgovci in posameznimi deležniki lokalnih pobud. Glavni cilj projekta je ohraniti biotsko raznovrstnost gorskih regij z učinkovitejšim ustvarjanjem vrednosti domačih živil. V okviru projekta so bili po eni strani pripravljeni vodniki, ki vsem udeležencem v oskrbovalni verigi pomagajo pri razvoju izdelkov iz gorskih regij in z njimi seznanjajo javnost, po drugi strani pa dajejo priporočila za razvoj novih kakovostnih proizvodov iz gorskih regij na lokalni, državni in evropski ravni. Kot so sporočili iz Euromontane, bodo podrobnejši rezultati projekta objavljeni na domači strani projekta do konca februarja 2010. Več informacij o poteku projekta si lahko preberete na http://www.mountainproducts-europe.org/sites/Euromontana/EuroMARC_Project/Origins_and_methodology.aspx (en/fr).

Bilanca takse na tovorni promet v odvisnosti od obremenitve v Švici

Devet let po uvedbi takse na tovorni promet v odvisnosti od obremenitve (LSVA) na švicarskih cestah je švicarski Zvezni urad za prostorski razvoj (ARE) opravil pregled trenutnega stanja. Poročilo z naslovom Pravično in učinkovito - takse na tovorni promet v odvisnosti od obremenitve (LSVA) v Švici je namreč pokazala, da se je zaradi uvedbe LSVA in višjih omejitev na 40 ton tovornjake in vlačilce občutno povečala učinkovitost prevoza s težkimi tovrnimi vozili. Odstotkovni delež železniškega tovornega prometa se ni bistveno spremenil kljub višjim stroškom prevoza v cestnem tovrnem prometu. Kot je razvidno iz poročila, se je v obdobju 2001-2006 število čezalpskih voženj tovrnih vozil zmanjšalo z 1.400.000 na 1.180.000. Podatek je potrdil tudi Alf Arnold, direktor društva Alpska pobuda, in pri tem opozoril, da železnica v tovrnem prometu, odkar so leta 1980 odprli gotthardski cestni predor, vsako leto izgubi 1-2 % tržnega deleža. "Nadaljuje se trend povečanja deleža cestnega prometa. Taksa LSVA in povečana omejitev teže sta rast cestnega tovornega prometa le začasno omilili," pojasnjuje Arnold. V letih 2007 in 2008 se je, kot kaže poročilo, število čezalpskih voženj spet povečalo. Arnold napoveduje občutno izgubo tržnega deleža za železnico. Poglavitna ukrepa, s katerima naj bi preprečili aktualen trend, sta hitra uvedba alpske tranzitne borze ter nov izračun LSVA. Zunanji stroški, na prvem mestu stroški posledic podnebnih sprememb, bi bilo treba na novo preračunati, pri tem pa upoštevati izravnano zaradi podražitev. Poročilo je objavljeno na: <http://www.are.admin.ch/dokumentation/publikationen/00080/index.html?lang=en> (de/fr/en) Drugi viri: <http://www.alpine-initiative.ch/> (de/fr/it/en)

Občutek odgovornosti za globalne probleme na lokalni ravni

Mednarodna konferenca Občine ustvarjamo klimo, ki sta jo organizirala Omrežje občin "Povezanost v Alpah" in Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA), je v četrtek, 21. januarja, in petek, 22. januarja, v avstrijski kraj Mäder privabila več kot sto zainteresiranih iz celotnega alpskega prostora. Udeleženci so si bili edini, da je spreminjanje podnebja globalnega pomena, zato je potreben še večji občutek odgovornosti in še več delovanja na lokalni ravni. Kako zmanjšati izpuste CO₂ na občinski ravni, obstajajo številne ideje in primeri, na konferenci so bili predstavljeni tudi primeri dobre prakse. Za vse, ki v Mäder niso mogli priti, pa tudi za številne druge udeležence, ki so se konference sicer udeležili, si pa želijo ponovno ogledati katerega od konferenčnih dogodkov, objavljamo kratke intervjuje s predavatelji in prezentacije konference na naslednjem naslovu: http://www.alpenallianz.org/sl/infoservice/prenos-datoteke/delavnica/?set_language=sl (sl/de/fr/it)

Nemška planinska zveza zahteva ekološke ZOI

Nemška planinska zveza (DAV) od Münchna in Garmisch-Partenkirchna zahtevata, da za svojo kandidaturo za zimske olimpijske igre leta 2018 pripravi konkretno okoljevarstveno zasnovo. Predsednik DAV Heinz Röhle je prepričan, da je pristop sedanje okoljevarstvene zasnove dober, vendar pa je dokument premalo zavezujoč, ne vsebuje časovnega načrta in ne opredeljuje odgovornosti. O okoljevarstveni zasnovi se je zelo kritično izreklo že več okoljevarstvenih organizacij. Tri od šestih organizacij, ki so članice CIPRE Nemčija, je oktobra 2009 izstopilo iz strokovne komisije za okolje v okviru družbe, ki skrbi za kandidaturo olimpijskih iger. Axel Doering, predsednik in predstavnik delovne skupine za Alpe pri Zvezi za varstvo narave, je izjavil, da je obstoječa okoljska zasnova nepopolna, nejasna in premalo zavezujoča. Organizacija olimpijskih iger na 700 m. n. v. v času podnebnih sprememb, intenzivni posegi v gorski svet in zeleni pas Garmisch-Partenkirchna, tekmovalna v teku na smučeh na najbolj osončenih površinah na območju Oberammergau se ne morejo skladati z načeli trajnostnega razvoja. Omenjeno dejstvo je bilo razlog za izstop Zveze za varstvo narave. Pomisleke so izrazili tudi v DAV. Röhle meni, da DAV ne bo sodelovala pri kandidaturi za olimpijske igre in bo izstopila iz nadzornega odbora in strokovne komisije, če do konca leta 2010 pri sprejemanju okoljevarstvenih ukrepov ne bo videti napredka. Viri: Süddeutsche Zeitung, 24. 12. 2009, http://de.news.yahoo.com/17/20100119/tsc-alpenverein-pocht-auf-oekologische-o-ebff22e_1.html (de), <http://www.merkur-online.de/nachrichten/bayern/olympia-alpenverein-droht-ausstieg-597358.html> (de)

Piemont - Ligurija: gradnja avtoceste proti poslabšanju razmer v javnem prometu

V Italiji je gradnja avtoceste, ki naj bi povezala jug Piemonta z ligurijsko obalo, že leta splošno znan načrt. Za projekt obstajajo različne trase in ena od njih - stroški gradnje so tukaj ocenjeni na 6 mrd. evrov - je bila predstavljena na nedavnem posvetu: obsega 119 km avtoceste, od katerih bi 77 km potekalo skozi predore, 23 km pa po mostovih. Odbor železnic v Ligurijskih Alpah je na posvetu podal pripombo, da je bilo za razvoj regionalnega javnega prometa poskrbljeno zelo slabo, medtem ko so v tem času pospeševali širitev avtocestnega projekta, poleg tega pa se sedaj obeta še poslabšanje razmer. Odbor je omenil tudi železniško povezavo Ceva-Ormea, ki so jo pred kratkim ukinili in namesto nje uvedli avtobusno progo. Od takrat dalje se dnevni migranti pri prestopanju soočajo s precejšnjimi zamudami in težavami. Zagovorniki projekta vidijo avtocesto kot edino rešitev, kako preprečiti grozeči prometni kolaps. Poleg tega so opozorili na prednosti, ki bi jih z gradnjo pridobil domači turizem. Do takrat pa bo treba pojasniti še vrsto odprtih vprašanj, kot so načrtovanje trase in financiranje. Vir: <http://ilsecoloxix.ilssole24ore.com> (it), <http://comitatotrenoalpiliguri.wordpress.com:80/> (it)

Natečaji za projekte na področju voda kot dragocenega naravnega vira

Kar dve nagradi sta bili pred kratkim razpisani za projekte, ki se izvajajo na področju voda. Namen mednarodnega priznanja za trajnostno upravljanje voda je spodbuditi inovativne projekte za izvajanje ukrepov varstva vode na regionalni ravni. Za nagrado se lahko potegujejo projekti, ki so pionirskega značaja in se izvajajo v kulturi, inštitucijah in tehnologiji. Druga nagrada Swiss Mountain Water Award, ki jo razpisuje mreža za vodo na gorskih območjih, je namenjena fizičnim osebam in inštitucijam iz celotne Švice. Njen namen je finančno spodbujati celostne projekte, ki obravnavajo problematiko ravnanja z vodnimi viri in s tem doseči, da se bodo ti projekti izvajali tudi v praksi. Več informacij in prijavnica na: <http://www.swissre.com/resources/c2d92100489b752fb621fe56be3af4f5-ReSource%20Award%202011%20Application%20Form.doc> (en), <http://www.netzwerkwasser.ch/aktivitaeten/award/> (de/en/fr/it)

O tem in onem

Skupno oblikovanje kolesarske strategije v Ljubljani

V Ljubljani se trenutno oblikuje celovita kolesarska strategija, katere cilj je, da Ljubljana postane eno najbolj kolesarju prijaznih mest v Evropi. V procesu priprave lahko enakopravno sodeluje vsak. Pripravo strategije vodi Mestna občina Ljubljana, pri njej pa že sodelujejo številne strokovne in prometne inštitucije, razna društva, ponudniki koles in opreme ter drugi. Namen strategije je do pomladi 2010 oblikovati jasno sliko stanja glede kolesarjenja v Ljubljani ter predlagati dejavnosti, ukrepe in orodja za izboljšanje stanja in povečanje deleža kolesarjev in s kolesom opravljenih poti v mestu in bližnji okolici. Več informacij in možnost sodelovanja: <http://www.rec-lj.si/projekti/ELAN/kolesarska%20strategija.htm> (sl) Vir: etc., Umanotera

Izšla publikacija o gorah in podnebnih spremembah

Pred kratkim je izšla angleška publikacija Mountains and Climate Change, ki obravnava problematiko mednarodnega gorskega sveta in podnebnih sprememb. Dokument popisuje aktualna spoznanja na področju podnebnih sprememb v svetovnih gorstvih in njihovih vplivih na vodo, ledenike, naravne nesreče, biotsko raznovrstnost, varnost živil in selitve. Poleg tega delo vsebuje priporočila za trajnostni razvoj gorskega sveta v prihodnosti. V poglavjih Voda, Ledeniki in Naravne nesreče so obravnavane tudi Alpe. Publikacijo, ki je bila uradno predstavljena na kopenhavnski podnebni konferenci, je izdal Center za razvoj in okolje (CDE) bernske univerze v sodelovanju s Švicarsko upravo za razvoj in sodelovanje (DEZA). Besedilo publikacije je na voljo na naslednji povezavi: http://www.cde.unibe.ch/userfiles/Fullversion_low_Mountains_and%20Climate_Change.pdf (en) Publikacija: Kohler T. and Maselli D. (ur.). 2009. Mountains and Climate Change - From Understanding to Action. Published by Geographica Bernensia with the support of the Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC) and an international team of contributors. Bern. ISBN: 978-3-905835-16-8.

Na natečajih za biotsko raznovrstnost lahko sodelujejo fotografi in kmetovalci

Mednarodna organizacija Prijatelji narave je fotografije iz vseh držav sveta povabila k sodelovanju na natečaju, ki ga posveča biotski raznovrstnosti. Udeleženci lahko s svojimi deli (v digitalni obliki) kandidirajo v naslednjih kategorijah: biotska raznovrstnost v okolici koč organizacije Prijatelji narave, vzdolž posameznih etap Nature, biotska raznovrstnost v pokrajini leta in na območju krajev, ki imajo naziv "alpski biseri" (Alpine Pearls). Za vsako kategorijo lahko pošljejo največ štiri fotografije. Do junija pa se lahko na natečaj "Kmetijstvo potrebuje biotsko raznovrstnost" prijavijo kmetovalci, polni idej (tudi tisti, ki se še izobražujejo), kot tudi švicarski dijaki. Zaželjene so predvsem fotografije, ki prikazujejo pestrost vrst in inovativne projektne ideje, ki naj bi jih pozneje uresničili tudi v praksi. Pogoji za udeležbo in prijavnica na: http://www.nfi.at/index.php?option=com_content&task=view&id=272&Itemid=1&lang=en (de/en/fr), <http://www.agrigate.ch/de/pflanzenbau/1048/1154/> (de/fr)

Pogostejše in silovitejšje poplave v Alpah kot posledica podnebnih sprememb

Kot so pred kratkim potrdili raziskovalci torinske politehnične univerze v članku, ki so ga objavili v časopisu Geophysical Research Letters, so posledica globalnega segrevanja tudi pogostejše in silovitejšje poplave v gorskem svetu. Preučili so podatke o odtekanju vode iz 27 opazovalnih postaj v švicarskih Alpah in izračunali, v kolikšni meri je tveganje poplav povezano s temperaturo, padavinami in nadmorsko višino. Skupina raziskovalcev je ugotovila, da so poplave v zadnjih letih pogostejše kot v preteklosti. Ker je površinsko odtekanje vode zelo odvisno od temperature, je bilo mogoče sklepati, da se bo v prihodnje število tovrstnih dogodkov še povečalo. Poleg tega bo dvig temperature vplival tudi na intenzivnost poplav. Planek si lahko presnamete z naslova: <http://www.idrologia.polito.it/~allamano/lavori/2009GL041395.pdf> (en). Vir: <http://www.idrologia.polito.it/web2/> (it) http://www.eco-world.de/scripts/basics/econews/basics.prg?session=50f8c3494b61a2a6_893157&a_no=21068&suchbegriff=idrolo (de)

Prireditve

Razstava: **Evropski bienale za trajnostno stanovanjsko gradnjo.**
18.3.2010 – 28.3.2010. Grenoble/F. Jezik: fr.
Informacije: www.biennalehabitatdurable.fr/.

Delavnica/seminar: **Large Carnivore Seminar.** 22.3.2010 – 28.3.2010.
Beskidy Mountains/PL.
Informacije: Louise Sutherland, Louise.Sutherland@forestry.gsi.gov.uk.

Delavnica/seminar: **Legal instruments for ecological connectivity in the Alps.** 30.3.2010. Grenoble/F. Jezik: en.
Informacije: Alexandre Mignotte, alexandre.mignotte@cipra.org.

Festival/koncert: **European Solar Days.** 1.5.2010 – 16.5.2010. Europa.
Jezik: de, fr, it, sl.
Informacije: www.solardays.eu.

Konferenca/kongres: **Euromontana's VIIth European Mountain Convention.** 15.9.2010 – 17.9.2010. Lillehammer/NO. Jezik: de, en, fr, it, sl.
Organizira: Euromontana, Place du Champs du Mars 2, 1050 Bruxelles/BE.
Informacije: www.euromontana.org/Doc/events/Mountain_Convention/Lillehammer%202010/Agenda%20LillehammerEN.pdf.

Saj ni res, pa je!

... Od 13. 12. 2009 je na relaciji med Italijo in Nemčijo vozilo več vlakov Eurocity in to brez prestopanja na Brennerju. Ti vlaki vozijo točno po voznem redu, stranišča so čista in vagoni klimatizirani. V primerjavi s siceršnjimi italijanskimi vlaki, ki se ustavijo v trenutku, ko zapade nekaj centimetrov snega, je potovanje s temi vlaki varno in hitro.

Kar težko je verjeti, da taki vlaki res obstajajo! Cena vozovnice je le malenkostno višja, kupiti pa jih je mogoče prek interneta ali neposredno od uslužbencev na vlaku - in vse to brez doplačil! A na voznem redu italijanskih železnic Trenitalia, objavljenem na spletu, bomo te povezave iskali zaman, prav tako tudi uslužbenci na okencih v Italiji ne smejo posredovati nobenih informacij o voznih redih. Kaj se pravzaprav skriva za temi skrivnostnimi vlaki? Očitno vse kaže, da italijanski družbi ni pogodu sodelovanje med nemškim in avstrijskim železniškim podjetjem, ki upravlja z novimi vlaki. Konkurenca gor ali dol, ob taki kratkovidnosti človek ne more drugega kot zmajati z glavo... Vir: Repubblica